

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-наукової програми «Галузеве машинобудування» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-науковою програмою (ОНП) «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **3 респондента**, що склало **100%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії» за ОНП «Галузеве машинобудування» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

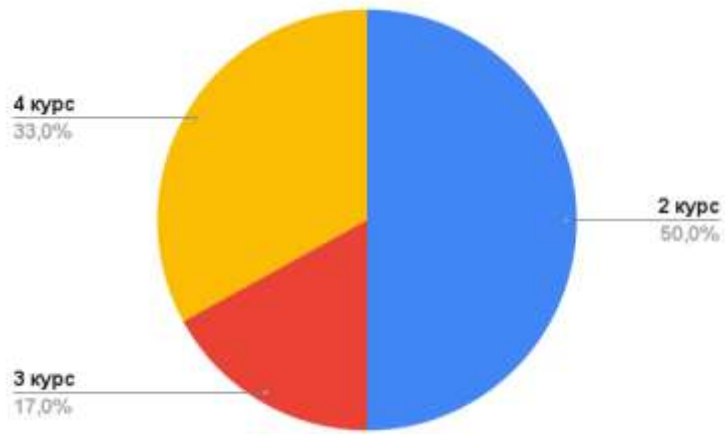

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОНП «Галузеве машинобудування» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОНП «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	33,3	66,7	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	66,7	33,3	0	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	33,3	66,7	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	50	50	0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	33,3	50	16,7	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	66,7	33,3	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	33,3	33,3	33,3	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	66,7	33,3	0	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	33,3	66,7	0	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	66,7	33,3	0	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	33,3	66,7	0	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	66,7	33,3	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	33,3	66,7	0	0	0

Вищі оцінки (максимальні відсотки за балом «5», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (відсотки за балом «3») здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Співвідношення теоретичної і практичної частини» (16,7%), «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)» (33,3%).

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін другого семестру 2022-2023 навч. року за ОНП «Галузеве машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 6 анкет за другий семестр (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		60	36,7	3,3	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	66,7	33,3	0	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	100	0	0	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	50	50	0	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	33,3	50	16,7	0	0

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
5	Ефективність організації дистанційного навчання	50	50	0	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		83,3	16,7	0	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	83,3	16,7	0	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	50,0	50,0	0	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	66,7	33,3	0	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		77,8	22,2	0	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	66,7	33,3	0	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	50,0	16,7	33,3	0	0
3	Доброчесність	83,3	16,7	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі – «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Для підвищення якості незадовільних критеріїв за освітньою-науковою програмою «Галузеве машинобудування» під час обговорення зі здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за двома анкетами: «Якість освітньої програми» та «Якість викладання навчальних дисциплін» необхідно звернути увагу на вирішення наступних складових:

1. Приділити увагу оцінці якості методичних матеріалів, що є важливою частиною процесу навчання і може бути покращена за допомогою зворотного зв'язку від здобувачів та колег, а також застосуванням найкращих педагогічних практик. Якість наявних викладачем методичних матеріалів на освітньому порталі залежить від кількох важливих чинників, а саме: вміст повинен бути актуальним і відповідати

сучасним стандартам і тенденціям у відповідній галузі знань; матеріали повинні мати чітку структуру і логіку подачі інформації. Вони будуть легко зрозумілими і доступними для здобувачів; методичні матеріали повинні розвивати різні стилі навчання і сприяти розвитку критичного мислення та навичок розв'язання завдань; матеріали повинні бути легко доступними для здобувачів. Вони можуть бути опубліковані в електронному вигляді, інтегровані з платформами електронного навчання тощо; матеріали повинні надати достатньо ресурсів, таких як посилання на додаткову літературу, відеоматеріали, завдання тощо; важливо отримувати відгуки здобувачів та інших викладачів щодо якості матеріалів, а також збирати конструктивні зауваження для подальшого вдосконалення; усі матеріали повинні відповідати законодавству про авторське право та іншим відповідним нормам; матеріали можуть бути адаптовані для використання в різних контекстах і для різних груп здобувачів.

2. Для покращення зв'язку теоретичного матеріалу з практичними завданнями необхідно враховувати наступні ключові аспекти: включати реальні приклади і сценарії, які відображають робочі ситуації, що дозволить здобувачам краще розуміти, як застосувати теоретичні концепції на практиці; включати завдання, які ставлять перед студентами реальні проблеми і завдання, розвивати їх аналітичні та розв'язувальні навички; використовувати казуси, які дозволяють здобувачам аналізувати складні ситуації та розробляти стратегії їх рішення; створювати умови, що відтворюють робоче середовище, дозволяє студентам отримати практичний досвід у процесі розробки теоретичних знань; забезпечувати механізми зворотного зв'язку під час вирішення практичних завдань здобувачам, що дасть змогу сприймати свої помилки та покращити свою роботу; організовувати практичні тренінги та семінари, які дозволяють студентам отримати додатковий практичний досвід та консультації від професійних фахівців.

3. Для забезпечення доступності та легкості зв'язку з викладачем необхідно забезпечити здобувачів можливістю звертатися через електронну пошту або інші платформи для обговорення питань, уточнень та консультацій. Розглянути можливість проведення онлайн-консультацій для тих здобувачів, які мають питання або потребують додаткового пояснення. Встановлювати віртуальні офісні години, під час яких здобувачі можуть приходити з питаннями або обговоренням матеріалу. Використовувати електронні форуми або платформи для обговорення, де здобувачі можуть взаємодіяти один з одним та з викладачем.

Гарант ОНП «Галузеве машинобудування» за
третім (освітньо-науковим)
рівнем освіти

Дмитро ЖУРАВЕЛЬ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР